

לראות את כל הקשת- הכלה והשתלבות- תלמידים מחוננים ומצטיינים

תלמידים מחוננים ומצטיינים בכיתה ההטרוגנית

בבי"ס אופק לומדים תלמידים שאותרו כמחוננים. כדי לתת לאוכלוסיית ילדים זו מענה הולם, ראשית עלינו להבין מי הם הילדים.

הגדרת האגודה האמריקאית לילדים מחוננים- מחוננים מציגים רמות יוצאות דופן של יכולת חשיבה ולמידה או כישורים (הופעה או הישגים מוכחים ברמת 10% העליונים או אף נדירים יותר) בתחום אחד או יותר. תחומי המחוננות כוללים כל תחום מובנה של פעילות בעלת מבנה וסמלים משלה (לדוגמה, מתמטיקה, מוזיקה, שפה) או מערך כישורים תחושתיים ומוטוריים (לדוגמה, ציור, מחול וספורט).

מחוננות, אינטליגנציה וכישרון הם מושגים "נוזליים" בעלי מופע שונה בהקשרים שונים ובתרבויות שונות. ישנם תלמידים מחוננים בעלי יכולות יוצאות דופן שלא מצליחים להגיע להישגים גבוהים עקב נסיבות חברתיות, כמו מיעוט הזדמנויות ללמוד כתוצאה מעוני, אפליה או מחסומים תרבותיים, או עקב לקויות למידה, מגבלות גופניות או בעיות רגשיות.

להלן מס' מאפיינים קוגניטיביים של ילדים מחוננים:

- שימוש יעיל בזיכרון המאפשר לקשר בין ידע קיים לידע קודם.
- שימוש יעיל במטה-קוגניציה, המאפשר בקרה עצמית על החשיבה בעת ביצוע משימות.
- מהירות חשיבה גבוהה, הבאה לידי ביטוי בפתרון בעיות מהיר יותר.
- ייצוג יעיל של בעיות, המאפשר לסווג בעיות ולנתח אותן מחדש באופן ברור, תוך הפרדת מידע שאינו רלוונטי והגדרה ברורה של הנתונים החסרים לפתרון הבעיה.
- יכולת פתרון בעיות ושימוש במידע קיים בעת תהליך הפתרון.
- גמישות בייצוג בעיות ובשימוש באסטרטגיות שונות לפתרון.
- העדפה של בעיות מורכבות, מאחר שיש בהן משום אתגר גדול יותר לפתרון.

מהי מסגרת הלימודים אליה משתייך ילד שאותר כמחונן?

מרכזי מחוננים מאפשרים לתלמידים מחוננים ללמוד במסגרת ייחודית המותאמת לצרכיהם וליכולותיהם. הלימודים מתקיימים יום אחד בשבוע בשעות הבוקר ובשאר ימי השבוע ממשיך התלמיד ללמוד בבית הספר הרגיל. מתקבלים לתכנית תלמידים שעברו את [מבחני הקבלה](#) [לתוכניות המחוננים בחינוך היסודי](#).

*****הערה חשובה:** תלמיד שלא עבר את מבחן הקבלה לתכנית מחוננים רשאי לערער ולהיבחן בשנית (זו למעשה ההזדמנות האחרונה) ביסודי (מומלץ להיבחן בכיתה ד' כדי להבטיח שאם לא עבר הסיבה אינה נעוצה בחוסר בשלות) עד חודש **דצמבר** באותה שנה. ערעור ניתן להגיש באגף פניות הורים.

נוסף על האיתור המבוסס על המבחנים, בתי הספר מאתרים גם תלמידים מצטיינים מבחינת הישגים, התנהגות, מוטיבציה וסקרנות ומופנים לתוכניות מצטיינים בית ספריות, כגון אמירים, מצוינות 2000 בתיכון ועוד. איתור זה **אינו מבוסס** על מבחני יכולת, אלא על הישגי התלמידים ועל ההיכרות של צוות בית הספר עימם, ופונה בעיקר ל-20% העליונים מקרב תלמידי בית הספר.

אם אתם מזהים תלמיד בכיתתכם העונה על ההגדרה של תלמיד מצטיין ומגלה תשוקה וסקרנות לידע עליכם לפנות אל "מרכז מדע ודעת" בליווי מכתב המלצה של המחנכת/ היועצת. אם התלמידים יימצאו כמתאימים הם ישולבו בתכנית מצטיינים בשעות אחה"צ.

לראות את כל הקשת- הכלה והשתלבות- תלמידים מחוננים ומצטיינים

שילוב תלמידים מחוננים בכיתה הרגילה

תפקידנו כמורים הוא לחבר בין שני העולמות ולדאוג לנראות של התלמידים המחוננים / המצטיינים כדי למנוע מצב בו יחושו שהם "שקופים". על המורים להקפיד ולהתעניין בחוויית הלמידה של התלמיד במרכז למחוננים. המורים אף יכולים להציע לו להציג נושא שלמד במרכז ו/או לשתף ולספר מהחוויות שלו מתהליך הלמידה שעובר.

יתר על כן, מורים המעוניינים מוזמנים להגיע לביקור במרכז (בתיאום מראש עם אתי, יועצת מרכז מדע ודעת ובמידה וקיבלו אישור מהנהלה) כדי לבקר את התלמידים המחוננים במהלך יום הלימודים.